

В. М. Харабара,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8555-6440>

Р. І. Грешко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів та кредиту,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3054-356X>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.19.114

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

V. Kharabara,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Finance and Credit, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
R. Greshko,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
of Finance and Credit, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

FUNCTIONING FEATURES OF THE CURRENCY MARKET OF UKRAINE IN MODERN CONDITIONS

Існування зовнішньоекономічної діяльності в умовах розвитку вільної ринкової конкуренції. Країна стає невід'ємною частиною її господарської діяльності, тому для вітчизняних підприємств. Платежі для бізнесу за кордоном потребують валютних коштів контрагентом. Існує проблема встановлення валютного курсу, яка сприяє розвитку країн у глобальній світовій економіці та збалансовує відносини між країнами. Тому такий сегмент ринку, як валютний ринок, формується стихійно під впливом попиту і пропозиції. Якщо валютний бізнес стає одним із основних видів діяльності комерційних банків.

У статті досліджуються тенденції та характеристики операцій внутрішнього грошового ринку. За останні п'ять років оцінено динаміку масштабів монетарних інтервенцій НБУ та проаналізовано золотовалютні резерви НБУ, валютні перекази та рівень обміну іноземної валюти. Представлені інструменти перегляду за валютним ринком, а саме: валютні обмеження, девальвація валюти, ревальвація валюти, перегляд облікової ставки, інституційне управління, обмін валюти, валютна інтервенція. Проаналізовані думки експертів в частині інституціональних складників регулювання валютного ринку в період воєнного стану. Враховані думки експертів в частині інституціональних складників регулювання валютного ринку в період воєнного стану. До загроз віднесено військову агресію РФ, залежність від зовнішніх кредитів, неякісну макроекономічну політику, застій в економіці за рахунок впливу пандемії коронавірусу. Серед сильних сторін внутрішнього середовища функціонування валютного ринку в умовах воєнного стану названо авторами гнучку валютну політику, наявність інструментів інфляційного таргетування, підвищення ефективності монетарної політики НБУ, наявність інструментів швидкого реагування на зміну ринкової кон'юнктури. За результатами проведеного аналізу дано рекомендації щодо напрямків удосконалення функціонування валютного ринку в Україні. Викладено думку про те, що серед заходів з удосконалення функціонування валютного ринку в Україні доречно розвивати інструменти хеджування валютного ринку й підвищувати ліквідність гривні не дивлячись на військовий і кризовий стан економіки.

The existence of foreign economic activity in the context of free market competition. It becomes an integral part of the country's economic activity, therefore, for domestic enterprises. Payments for business abroad require foreign currency by the counterparty. There is a problem of establishing an exchange rate that promotes the development of countries in the global world economy and balances relations between countries. Therefore, such a market segment as the foreign exchange market is formed spontaneously under the influence of supply and demand. The foreign exchange business is becoming one of the main activities of commercial banks.

The article examines the trends and characteristics of domestic money market operations. The dynamics of the scale of the NBU's monetary interventions over the past five years is assessed and the NBU's gold and foreign exchange reserves, foreign currency transfers, and the level of foreign currency exchange are analyzed. The author presents the tools for reviewing the foreign exchange market, namely: currency restrictions, currency devaluation, currency revaluation, discount rate revision, institutional management, currency exchange, and foreign exchange intervention. The author analyzes the opinions of experts on the institutional components of foreign exchange market regulation during martial law. The article takes into account the opinions of experts on the institutional components of foreign exchange market regulation during martial law. Threats include military aggression by Russia, dependence on external loans, poor macroeconomic policy, and stagnation in the economy due to the impact of the coronavirus pandemic. Among the strengths of the internal environment of the foreign exchange market under martial law, the authors name a flexible exchange rate policy, the availability of inflation targeting tools, an increase in the efficiency of the NBU's monetary policy, and the availability of tools for rapid response to changing market conditions. Based on the results of the analysis, the author makes recommendations on ways to improve the functioning of the foreign exchange market in Ukraine. The author suggests that among the measures to improve the functioning of the foreign exchange market in Ukraine, it is appropriate to develop foreign exchange market hedging instruments and increase the liquidity of the hryvnia despite the military and crisis situation in the economy.

Ключові слова: валютний ринок; валютний курс, інституційні зміни; інструменти валютного регулювання; механізм валютного регулювання.

Key words: foreign exchange market; exchange rate, institutional changes; instruments of currency regulation; mechanism of currency regulation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

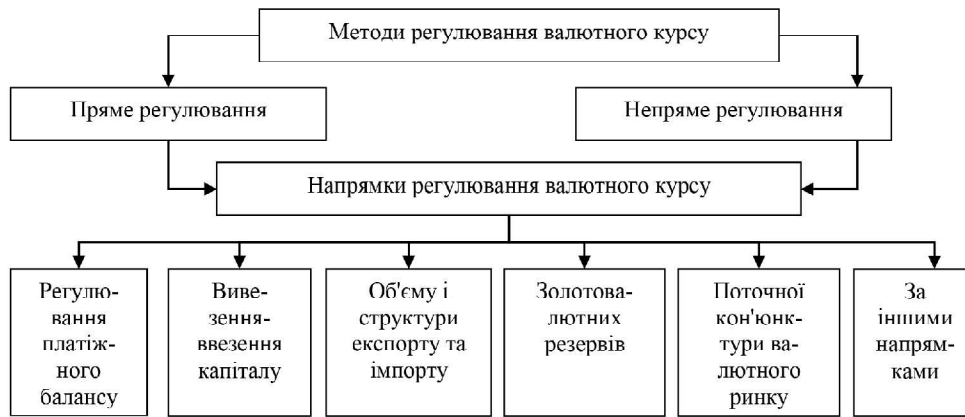
Валютні ринки є важливою частиною світової фінансової системи, оскільки вони сприяють міжнародній торгівлі, інвестиціям та економічному зростанню. Коли країни здійснюють транскордонні транзакції, належне функціонування валютного ринку має важливе значення для ефективного обміну валюти та встановлення цін на міжнародних ринках. Вивчення розвитку валютного ринку в Україні може надати цінну інформацію про ефективність існуючих ринкових механізмів і сприяти розробці політики, що підвищує ефективність суспільних відносин у цій сфері.

Історія політичної та економічної нестабільності в Україні через війни, ініційовані Росією, вплинула на валютний ринок країни та вплинула на її загальну фінансову стабільність. Вивчаючи проблеми та перспективи валютного ринку в цьому контексті, дослідники можуть краще зрозуміти вплив цих шоків і визначити потенційні стратегії для зменшення ризиків і сприяння більш стабільному економічному середовищу. Більше того, оскільки

Україна прагне до більш тісної інтеграції з Європейським Союзом та іншими глобальними економічними структурами, надійний та ефективний валютний ринок має важливе значення для сприяння цьому процесу. Вивчення подій у цій сфері фінансового ринку розкриває потенційні можливості для покращення, які дозволять країні отримати кращий доступ до міжнародних ринків та залучити іноземні інвестиції. Нарешті, аналіз українського валютного ринку також може сприяти науковому дослідженню взаємозв'язку між валютним ринком і такими макроекономічними змінними, як інфляція, процентні ставки та економічне зростання. Такий результат, тобто розробка напрямів удосконалення валютного ринку, слугуватиме орієнтиром для наслідування та надасть цінні емпіричні дані для покращення розуміння динаміки валютного ринку навіть у країнах з перехідною економікою. Виклики та перспективи, з якими вони стикаються у світовій ситуації, що швидко змінюється.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Враховуючи новизну чинників впливу на валютний ринок дослідженням щодо особливостей функціонуван-

Рис. 1. Методи та напрямки регулювання валютного курсу

Джерело: складено авторами на основі [4, с. 43].

ня валютного ринку у сучасних умовах займалося обмежено коло науковців. Зокрема, вагомий вклад у вивчення інструментів та механізмів регулювання валютного ринку в умовах інституціональних змін національної економіки здійснили Манжура О. В., Краус Н. М., Краус М. Н.[5]; роботи банківської системи і валютного ринку в умовах війни — Заволока Ю. М., Кузьменко О. Ю., Кузьменко В. М., Ченуша О. С. [2]. Також варто відмінити аналітичні дослідження тенденцій валютного ринку фахівців Національного банку України. Ці дослідження є важливим джерелом інформації про стан валютного ринку та напрямки його розвитку.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті полягає у всебічному аналізі сучасного стану валютного ринку України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Валюта — це система грошових одиниць, що виконує функцію загального еквівалента в економіці певної країни. Вона є засобом обміну, міри вартості та накопичення. Валюта випускається у формі готівкових грошей (монет, банкнот) та безготівкових грошей (записи на рахунках). Історично валюти розвивалися від природних носіїв вартості (золото, срібло) до фіатних грошей, цінність яких підтримується державою. Сучасні тенденції свідчать про зростання ролі електронних та криптовалют.

Валютний ринок являє собою складну систему, в якій попит та пропозиція на іноземну валюту безперервно взаємодіють. Суб'єкти господарювання, виходячи з потреб своєї діяльності, визначають оптимальний валютний склад активів. Доступ до валютного ринку здійснюється через різноманітні інструменти та механізми. Процес прийняття рішень щодо валютних операцій передбачає комплексний аналіз макроекономічних показників, політичних ризиків та кон'юнктури валютного ринку. Заключні етапи валютних операцій включають виконання угод та розрахунки між учасниками ринку.

Валютний ринок представляє собою розгалужену мережу, в якій взаємодіють численні суб'єкти господарювання. Децентралізована структура ринку забезпечується використанням електронних систем та мереже-

вих технологій. Водночас функціонування ринку базується на встановлених нормах, правилах та стандартах. Для забезпечення стабільності та ефективності валютного ринку держава здійснює його регулювання за допомогою комплексу інструментів та механізмів. Регулювання валютного ринку є важливим елементом макроекономічної політики, оскільки впливає на стабільність національної валюти, розвиток зовнішньої торгівлі та інвестицій.

Роль центрального банку у функціонуванні валютного ринку є багатоаспектною. Реалізуючи грошово-кредитну політику, центральний банк впливає на рівень процентних ставок, обсяг грошової маси та очікування учасників ринку щодо майбутніх курсів валют. Один з основних інструментів впливу центрального банку на валютний курс — це валютні інтервенції. Продаючи або купуючи національну валюту на валютному ринку, центральний банк може змінювати попит і пропозицію на неї, тим самим впливаючи на її курс.

Крім того, центральний банк також відіграє певну роль у підтримці валютних резервів, які являють собою запаси іноземної валюти. Ці резерви можуть бути використані як буфер під час економічної нестабільності, що дозволяє центральному банку стабілізувати курс гривні шляхом тих самих інтервенцій на валютному ринку [13, с. 72].

Однією з важливих функцій центрального банку є встановлення та реалізація валютного регулювання. Це передбачає розробку та впровадження нормативно-правових актів, що визначають порядок здійснення валютних операцій, вимоги до декларування та звітності, а також інші аспекти валютного контролю. Крім того, центральний банк формує ринкові очікування шляхом публікації інформації про свою монетарну політику та прогнози щодо економічного розвитку. Це дозволяє учасникам валютного ринку приймати більш обґрунтовані рішення та сприяє стабільності валютного курсу. На (Рис. 1) представлено методи та напрямки регулювання валютного курсу.

Регулювання платіжного балансу має вирішальне значення, оскільки він охоплює всі економічні операції між резидентами країни та рештою світу протягом певного періоду [20, с. 9]. Що стосується потоків капіталу, то вони стосуються руху грошей, призначених для інвестицій, торгівлі або виробництва. Центральні банки або

Рис. 2. Інструменти регулювання валютного курсу

Джерело: складено автором на основі [5, с. 8; 13, с. 72; 2; 14].

органи влади можуть регулювати їх з метою стабілізації національної валюти або наглядати за економічним зростанням. Цей контроль над капіталом може бути прямим, наприклад, заборона руху грошей через кордони, або непрямим, який може включати процентні ставки або інші інструменти монетарної політики [2, с. 33].

Валютний курс формується під впливом багатьох факторів, серед яких важливе місце посідає зовнішньоторговельний баланс. Шляхом застосування таких інструментів, як тарифи, субсидії та торговельні обмеження, уряд може впливати на експорт та імпорт товарів і послуг, що, в свою чергу, призводить до змін попиту і пропозиції на національну валюту на валютному ринку. Інструменти регулювання валютного курсу включають в себе наступні (Рис. 2).

Валютні інтервенції та валютні обмеження є двома основними інструментами державного регулювання валютного ринку. Інтервенції передбачають безпосереднє втручання центрального банку у валютні торги шляхом купівлі або продажу іноземної валюти. Валютні обмеження, в свою чергу, являють собою систему адміністративних бар'єрів, що обмежують свободу руху капіталу та здійснення валютних операцій. Прикладами валютних обмежень можуть бути встановлення лімітів на купівлю іноземної валюти резидентами, вимога обов'язкового продажу частини валютної виручки експортерів та інше.

Девальвація та ревальвація — це макроекономічні інструменти, що використовуються для управління валютним курсом. Девальвація передбачає офіційне зниження обмінного курсу національної валюти відносно іноземних валют або кошика валют. Цей захід зазвичай застосовується для стимулювання експорту, заміщення імпорту та зменшення дефіциту платіжного балансу. Ревальвація ж, навпаки, передбачає підвищення обмінного курсу національної валюти. Вона використовується для боротьби з інфляцією, зменшення попиту на іноземну валюту та зміцнення зовнішньоекономічних позицій країни.

Режим обміну валюти визначає механізм формування курсу національної валюти. Країни можуть обирати між фіксованим, прив'язаним або плаваючим режима-

ми. Фіксований режим передбачає встановлення жорсткого курсу національної валюти до іншої валюти або кошика валют. Прив'язаний режим дозволяє курсу коливатися в певних межах. Плаваючий режим повністю віддає визначення курсу ринковим силам.

Диверсифікація валютних резервів — це стратегія, спрямована на зниження валютних ризиків шляхом розподілу резервів між різними валютами.

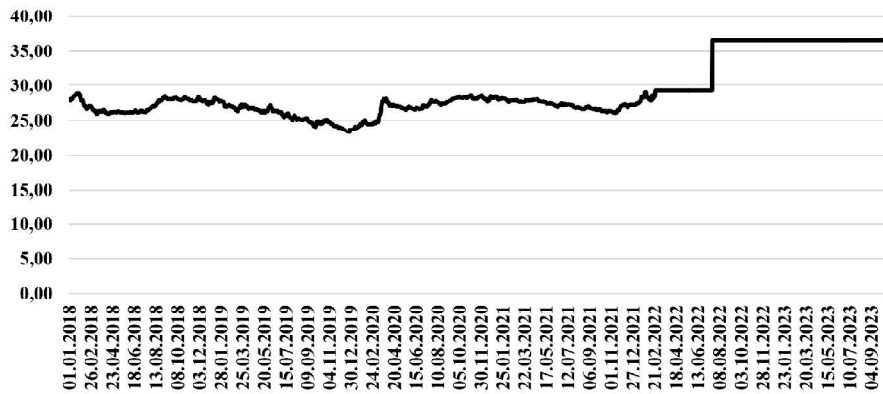
Дисконтна політика є важливим інструментом монетарної політики, який використовується центральним банком для впливу на валютний курс. Зміна облікової ставки призводить до зміни вартості кредитів для комерційних банків, що, в свою чергу, впливає на рівень інвестиційної активності в економіці та попит на іноземну валюту.

Валютна блокада — це екстремальний захід валютного регулювання, який передбачає повну або часткову заборону на купівлю-продаж іноземної валюти. Цей захід застосовується в умовах гострої валютної кризи для стабілізації національної валюти та захисту економіки від зовнішніх шоків. Подібний інструмент застосовується в Україні по відношенню до російського рубля.

Ступінь конвертованості валюти визначає, наскільки легко її можна обміняти на іншу. Нормативно-правова база встановлює правила гри на валютному ринку. За останні роки український валютний ринок зазнав значних потрясінь через пандемію та війну. Зовнішні фактори створюють тиск, але НБУ має інструменти для стабілізації ситуації.

У період з січня 2018 року по січень 2022 року українська гривня демонструвала тенденцію до зміцнення відносно євро та долара США. Зокрема, курс євро знизився з 34,49 грн до 31,83 грн, а курс долара — з 27,77 грн до 28,33 грн. Однак, з початком повномасштабної війни в лютому 2022 року ця тенденція різко змінилася. Гривня зазнала значної девальвації, і вже у лютому 2022 року курс євро зріс до 33,72 грн, а курс долара — до 30,05 грн.

Хоча на початку 2022 року гривня зазнала значної девальвації внаслідок повномасштабної війни, вже до червня того ж року спостерігалася помітна стабілізація курсу. Цей факт свідчить про певну стійкість українсь-

Рис. 3. Динаміка офіційного курсу гривні НБУ по відношенню до долара США в 2018—01.10.2023 рр., грн за одиницю

Джерело: складено авторами на основі [11].

кої економіки та ефективність заходів, вжитих Національним банком України. Проте, згодом курс гривні відновив тенденцію до зниження, хоча темпи девальвації були помірними. Таким чином, траєкторія української гривні за останні роки демонструє її здатність адаптуватися до значних зовнішніх шоків та підтримувати відносну стабільність навіть в умовах триваючої війни.

У період з січня 2018 року по січень 2022 року офіційний курс гривні, встановлений Національним банком України, демонстрував тенденцію до зміцнення, коливаючись в межах від 28,07 до 27,28 гривень за долар США. Ця динаміка була обумовлена монетарною політикою НБУ та загальним станом макроекономіки.

З початком повномасштабної війни в лютому 2022 року ситуація кардинально змінилася. Спостерігалася значна девальвація гривні, яка досягла максимуму в 29,25 гривень за долар США у березні 2022 року. Однак, після цього курс стабілізувався на цьому рівні до липня того ж року. З серпня 2022 року гривня зазнала нового витка девальвації, досягнувши позначки 36,57 гривень за долар США в жовтні 2023 року, де й закріпилася (Рис. 3).

Рішення Національного банку України утримувати курс гривні на рівні 36,57 в умовах повномасштабної війни є свідомим вибором, обумовленим кількома факторами. По-перше, стабільний курс забезпечує перед-

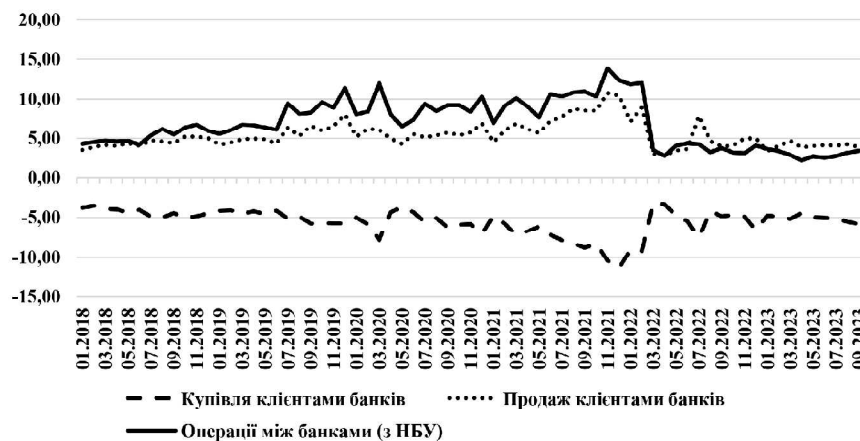
бачуваність економічного середовища, що важливо для інвесторів та бізнесу. По-друге, це дозволяє уникнути імпортованої інфляції та зберегти купівельну спроможність населення. По-третє, підтримання курсу потребує використання валютних резервів, тому їх збереження є стратегічно важливим завданням. І нарешті, стабільний курс сприяє підвищенню довіри до національної валюти та економіки в цілому.

Щодо операцій на безготівковому валютному ринку України, то спостерігається наступна динаміка основних показників (Рис. 4).

До початку повномасштабної війни обсяги валютних операцій в Україні демонстрували стійку тенденцію до зростання, особливо помітну у 2019 році та наступних періодах. Це свідчило про підвищення довіри до національної валюти та загальне оживлення економічної активності.

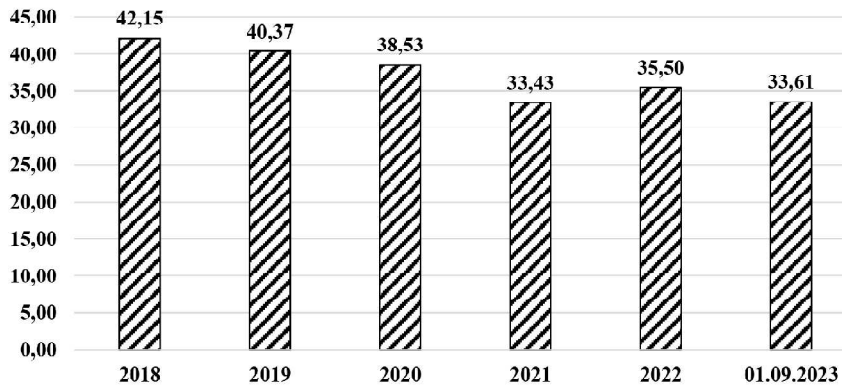
Однак, з початком російського вторгнення в лютому 2022 року ситуація кардинально змінилася. Обсяги як клієнтських, так і міжбанківських валютних операцій різко скоротилися, досягнувши мінімальних значень за весь період спостереження. Це було пов'язано з підвищенням рівня невизначеності та посиленням валютного контролю.

Незважаючи на певні ознаки відновлення, ринок безготівкової іноземної валюти досі не повернувся до

Рис. 4. Інтенсивність операцій на безготівковому валютному ринку України в 2018—01.10.2023 рр., млрд дол. США в еквіваленті

Джерело: складено авторами на основі [1].

Рис. 5. Рівень доларизації депозитів в Україні у 2018—01.09.2023 рр., %

Джерело: складено авторами на основі [8, 10].

довосенних обсягів. Це свідчить про те, що війна має тривалий і глибокий вплив на фінансову систему України.

До лютого 2022 року спостерігалася стійка тенденція до зростання обсягів купівлі готівкової іноземної валюти в Україні. Однак, з початком повномасштабної війни відбулося різке скорочення цих операцій, що було пов'язано з підвищенням рівня невизначеності та посиленням ризиків для національної валюти.

Високий рівень доларизації української економіки, зокрема, банківської системи, посилив вразливість до валютних ризиків. Значна частина депозитів та кредитів українських банків деномінована в іноземній валюті, що створює дисбаланс між активами та пасивами. У разі значної девальвації гривні банки можуть зіткнутися з проблемами ліквідності та відтоком депозитів (Рис. 5).

Зростання світового курсу долара США створює додаткові ризики для української економіки. Зокрема, позичальники, які взяли кредити в доларах, стикаються з підвищенням вартості обслуговування боргу, що може призвести до зростання кількості дефолтів. Незважаючи на тенденцію до зниження рівня доларизації, значна частина банківських активів та пасивів все ще деномінована в іноземній валюті, що робить банківську систему вразливою до валютних коливань.

Для протидії цим ризикам Національний банк України в 2022 році значно збільшив обсяги валютних інтервенцій. Продаж іноземної валюти з резервів дозволив стримати зростання курсу гривні та забезпечити певну стабільність на валютному ринку.

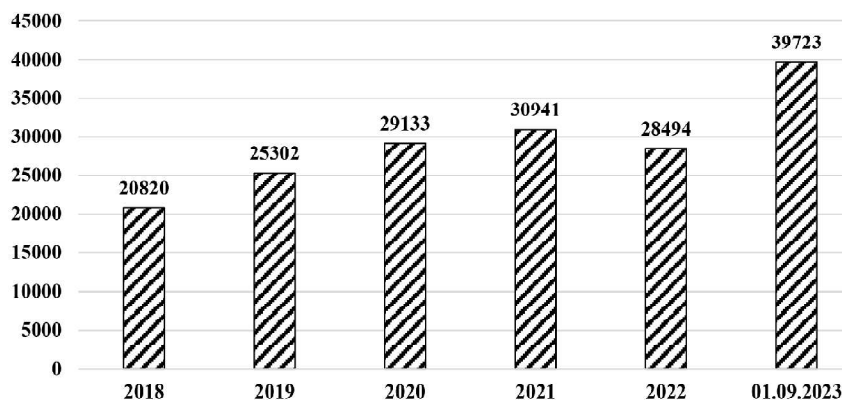
Хоча валютні інтервенції є ефективним інструментом для стабілізації короткострокових коливань валютного курсу, їхнє тривале використання може призвести до виснаження золотовалютних резервів. Це, в свою чергу, знижує здатність центрального банку протистояти майбутнім кризам та може негативно вплинути на кредитоспроможність країни.

До початку повномасштабної війни золотовалютні резерви України демонстрували стійкий ріст, що свідчило про стабільність економіки та приплив інвестицій. Однак, з початком війни спостерігається їхнє скорочення, що пов'язано з необхідністю фінансування бюджетних витрат та підтримки стабільності фінансової системи в умовах кризи (Рис. 6).

Помітне зростання золотовалютних резервів України у вересні 2023 року є результатом значної фінансової підтримки з боку західних партнерів. Це свідчить про солідарність міжнародної спільноти та спрямоване на допомогу Україні у боротьбі з російською агресією.

Однак, варто зазначити, що значна частина цих резервів формується за рахунок зовнішнього боргу. Це створює певні ризики для майбутньої макроекономічної стабільності, оскільки вимагатиме обслуговування та погашення боргових зобов'язань. Тому важливо розробляти стратегії, спрямовані на забезпечення стабільності валютного курсу без надмірного використання резервів.

Крім того, слід звернути увагу на стан платіжного балансу та рахунку поточних операцій, оскільки вони

Рис. 6. Динаміка золотовалютних резервів України у 2018—01.09.2023 рр., млн дол. США

Джерело: складено авторами на основі [6].

відіграють важливу роль у забезпеченні макроекономічної стабільності.

Протягом останніх років Україна систематично імпортувала більше товарів, ніж експортувала, що призвело до значного дефіциту торгового балансу. Це свідчить про недостатній розвиток вітчизняного виробництва та низьку конкурентоспроможність українських товарів на світових ринках.

Щодо сфери послуг, то до 2021 року Україна мала додатне сальдо. Однак, з початком повномасштабної війни ситуація різко змінилася, і в 2022 році спостерігався значний дефіцит. Баланс первинних доходів також характеризується високою волатильністю, що свідчить про вплив зовнішніх факторів на економіку України.

Позитивне сальдо вторинних доходів у 2022 році, яке сягнуло 25 228 млн доларів США, було зумовлене значним зростанням грошових переказів, пожертв та міжнародної допомоги, що надходили до України. Такий стрімкий приріст пояснюється необхідністю підтримки країни в умовах повномасштабної війни.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Внутрішні валютні ринки продемонстрували значну стійкість перед обличчям тотальної війни. Незважаючи на значні коливання внутрішнього курсу валют на початку 2022 року, певної стабілізації вдалося досягти завдяки валютним обмеженням і запровадженню масштабної міжнародної фінансової допомоги. Проте національна економіка все ще стикається з багатьма викликами. Торговельний дефіцит, який досяг рекордного рівня у 2022 році, демонструє високу залежність України від імпорту та необхідність диверсифікації експорту. Водночас зниження рівня доларизації депозитів та збільшення золотовалютних резервів є позитивними тенденціями, які вказують на зміцнення довіри до національної валюти та більшу стійкість економіки до зовнішніх шоків. Проте для забезпечення стійкого економічного зростання Україні потрібно зосередити зусилля на удосконаленні інституційної бази та реалізації структурних реформ. Перш за все, важливо поліпшити бізнес-середовище, що включає спрощення податкового адміністрування та зменшення бюрократичних бар'єрів. Це дозволить залучити більше іноземних інвестицій і стимулювати розвиток внутрішнього виробництва.

Крім того, необхідна стратегія стимулювання аграрного сектору, оскільки сільське господарство залишає значним джерелом експорту для України. Інвестиції в нові технології та покращення логістичних ланцюгів можуть суттєво підвищити конкурентоспроможність української продукції на світових ринках. Також важливим завданням є розвиток інфраструктури, що сприятиме з'єднанню виробників з споживачами, як внутрішніми, так і зовнішніми. Наявність якісних доріг, залізниць і портів зменшить витрати на транспортування та підвищить ефективність торгівлі. Загалом, реалізація цих заходів не лише покращить фінансову стабільність країни, але й сприятиме соціально-економічному розвитку, підтримуючи жителів України під час нинішніх

труднощів. Важливо, щоб усі ці зусилля були погоджені і координовані між усіма гілками влади, адже тільки спільними зусиллями можна подолати виклики і забезпечити процвітання країни в майбутньому.

Література:

1. Безготівковий валютний ринок (щомісячна інформація). URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/non-cash-fx-market-volume-year> (дата перегляду: 02.08.2024).
2. Болдова А. А., Болдова Ю. А., Деякі аспекти розвитку валютного ринку в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної. № 2019. С. 33. URL: <https://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%8C-%D0%A3%D0%94%D0%A4%D0%A1-22019.pdf> (дата перегляду: 07.08.2024).
3. Валютні інтервенції НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-interventions> (дата перегляду: 07.08.2024).
4. Макаренко Ю. П., Вітер К. О., Аналіз сучасного стану та тенденцій функціонування валютного ринку України. Інвестиції: практика та досвід. № 2. 2022. С. 42—49. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/270/270> (дата перегляду: 02.08.2024).
5. Манжура О., Краус Н., Краус К., Інструменти та механізми регулювання валютного ринку в умовах інституціональних змін національної економіки. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій 2.10. № 2022. С. 4—18. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41721/1/Kraus_Instrumenty_mekhanizmu_2022.pdf (дата перегляду: 02.04.2024).
6. Міжнародні резерви. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/international-reserves-allinfo> (дата перегляду: 07.08.2024).
7. Заволока Ю., Кузьменко О., Кузьменко В. Робота банківської системи та валютного ринку в умовах війни. Економіка та суспільство. 2023. № 50. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2346/2267> (дата перегляду: 02.08.2024).
8. Огляди фінансових корпорацій. URL: https://bank.gov.ua/files/3.1-Monetary_Statistics.xlsx (дата перегляду: 06.08.2024).
9. Операції фізичних осіб з купівлі/продажу іноземної валюти. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/cash-currency-market?startDate=01.01.2018&endDate=31.10.2023> (дата перегляду: 15.08.2024).
10. Основні показники діяльності банків України. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Indicators_Banks_2021-09-01.xlsx (дата перегляду: 16.08.2024).
11. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart?cn%5B%5D=USD&startDate=01.01.2020&endDate=11.04.2023> (дата звернення: 16.08.2024).
12. Платіжний баланс України. URL: https://bank.gov.ua/files/ES/BOP_u.xlsx (дата перегляду: 19.08.2024).
13. Різник С. М., Інструментарій забезпечення розвитку валютного ринку в системі зміцнення макроеко-

номічної стабільності України. Організаційний комітет № 2022. С. 72. URL: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/2021/2_ND_Zbirnik_konferencii_2022.pdf (дата перегляду: 19.08.20234).

14. Терещенко О.В. Механізми регулювання валютного ринку в умовах відкритості національної економіки. — Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 "Економіка та управління національним господарством". — Національний авіаційний університет. — Київ., 2023. — 219 с. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/57698/1/aref_%d0%a2%d0%b5%d1%80%d0%b5%d1%88%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be_%d0%9e_%d0%92.pdf (дата перегляду: 19.08.20234).

References:

1. National Bank of Ukraine (2024), "Non-cash foreign exchange market (monthly information)", available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/non-cash-fx-market-volume-year> (Accessed 02.08.2024).

2. Boldova, A.A. and Boldova, Yu.A. (2019), "Some aspects of development of the exchange market in Ukraine", available at: <https://www.nusta.edu.ua/wp-content/uploads/2016/11/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%8C-%D0%A3%D0%94%D0%A4%D0%A1-22019.pdf> (Accessed 07.08.2024).

3. National Bank of Ukraine (2024), "Currency interventions of the NBU", available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/currency-interventions> (Accessed 07.08.2024).

4. Makarenko, Yu.P. and Viter, K.O. (2022), "Analysis of the current state and trends of the functioning of the foreign exchange market of Ukraine", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 42—49, available at: <https://nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/270/270> (Accessed 02.08.2024).

5. Manzhura, O. Kraus, N. and Kraus, K., (2022), "Tools and mechanisms of foreign exchange market regulation in the conditions of institutional changes in the national economy", *Yevropejs'kyj naukovyj zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsij*, vol. 2.10, pp. 4—18, available at: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41721/1/Kraus_Instrumenty_mekhanizmy_2022.pdf (Accessed 02.04.2024).

6. National Bank of Ukraine (2024), "International reserves", available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/international-reserves-allinfo> (Accessed 07.08.2024).

7. Zavoloka, Yu. Kuz'menko, O. and Kuz'menko, V. (2023), "Operation of the banking system and foreign exchange market in the conditions of war", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 50, available at: <https://economyand-society.in.ua/index.php/journal/article/view/2346/2267> (Accessed 02.08.2024).

8. National Bank of Ukraine (2024), "Reviews of financial corporations", available at: https://bank.gov.ua/files/3.1-Monetary_Statistics.xlsx (Accessed 06.08.2024).

9. National Bank of Ukraine (2024), "Transactions of natural persons on the purchase/sale of foreign currency", available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/cash-currency-market?startDate=01.01.2018&endDate=31.10.2023> (Accessed 15.08.2024).

10. National Bank of Ukraine (2024), "Main performance indicators of Ukrainian banks", available at: https://bank.gov.ua/files/stat/Indicators_Banks_2021-09-01.xlsx (Accessed 16.08.20234).

11. National Bank of Ukraine (2024), "The official exchange rate of the hryvnia against foreign currencies", available at: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart?cn%5B%5D=USD&startDate=01.01.2020&endDate=11.04.2023> (Accessed 16.08.2024).

12. National Bank of Ukraine (2024), "Balance of payments of Ukraine", available at: https://bank.gov.ua/files/ES/BOP_y.xlsx (Accessed 19.08.20234).

13. Riznyk, S.M. (2022), "Toolkit for ensuring the development of the foreign exchange market in the system of strengthening the macroeconomic stability of Ukraine", available at: https://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/2021/2_ND_Zbirnik_konferencii_2022.pdf (Accessed 19.08.20234).

14. Tereschenko, O.V. (2023), "Mechanisms of regulation of the foreign exchange market in conditions of openness of the national economy", Ph.D. Thesis, Economy, Natsional'nyj aviatsijnyj universytet, Kyiv, Ukraine, available at: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/57698/1/aref_%d0%a2%d0%b5%d1%80%d0%b5%d1%88%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be_%d0%9e_%d0%92.pdf (Accessed 19.08.20234).
Стаття надійшла до редакції 23.09.2024 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б») Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663